

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Casa de păstrare”
Miercurea, „Casa de păstrare” Seliște, „Chioveana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Dojna”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișorul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lușșana”, „Lucașfărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oltiana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumarare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 3 Decembrie 1905.

Nr. 49.

O paralelă.

— „Asociațiunea băncilor române” și „Asociațiunea regnicolară a institutelor de bani ungare”.

Controlul extern la institutele financiare poate fi îndeplinit sau prin organele de stat în care caz vorbim de un control direct al statului sau prin organele particulare ale băncilor, constituite și organizate anume spre acest scop.

Nu voim să discutăm aici cari din acestea două modalități oferă mai multe și mai mari avantajii, atât din punct de vedere al intereselor particulare ale băncilor, cât și din punct de vedere al intereselor publicului mare, ci ne mulțămim a constata, că băncile noastre prin faptul că s’au organizat în mod autonom și din proprie inițiativă pentru realizarea ideii controlului extern au dat dovadă că nu sunt pentru amestecul statului în această chestiune, care poate fi rezolvită cel puțin totațat de bine, în tot cazul însă cu mult mai mult succes de însăș băncile interesate. Asociațiunea regnicolară de asemenea voiește să realizeze această chestiune în marginile unei organizații proprii a băncilor, declarându-se din capul locului contra oricărui amestec direct al statului în afacerile controlului extern la institutele financiare. În general putem zice, că în țara noastră — cu excepțiunea a unei părți a presei politice precum și a unor politicieni și legistatori șoviniști: cercurile financiare, bărbații de specialitate și cu un cuvânt toți ceice înțeleg importanța inițiativei private într’o țară și la nește popoare atât de mult lipsite de spiritul ajutorului propriu, s’au exprimat contra amestecului statului în chestiunea controlului extern la bănci. În special însă noi Românii, cari avem să mulțămim toate instituțiunile noastre financiar-economice ex-

clusiv numai nouă înșine și spiritului nostru de inițiativă, avem cuvânt să fim cei mai sinceri aderenți ai controlului întemeiat pe baza organizării noastre proprii pentru că nimic nu poate fi de mai mare folos într’o activitate economică decât ajutorul și inițiativa proprie.

În marginile organizației benevole de azi a băncilor române, controlul a fost introdus — cum am amintit — în mod facultativ. Experința a dovedit însă, nu atât la noi, cari peste tot am avut o administrație de bancă destul de corectă, cât mai mult la străini, că de controlul facultativ se folosesc cu deosebire sau numai institutele cu administrație bună și corectă sau — în cazuri extreme — cele la cari neregularitățile în administrațiune nu mai pot fi acoperite. Institutele cari stau între aceste două categorii, de regulă, în mare parte, se subtrag dela control, dacă acesta e numai facultativ. Din acest punct de vedere privită chestiunea controlului facultativ este obiectul unei critice destul de temeinice. Căci scopul controlului nu poate fi atât constatarea neregularităților ori a abuzurilor unui institut de bani, cât mai mult și cu deosebire preîntimpinarea acestora acolo și unde, fie din nepriceperea colorce conduc ori execută lucrările de administrare, fie din alte cauze, ar putea să obvină iregularități și abuzuri.

Această împrejurare, care trebuie considerată ca un mare desavantaj al controlului facultativ, preocupă mult pe ceice știu aprecia însemnătatea și necesitatea controlului extern la bănci. Cercurile interesate au și căutat să afe mijloace potrivite pentru delăturarea acestui inconvenient. Astfel ultima conferință a directorilor băncilor române, având în vedere încercările ce se fac din mai multe părți pentru introducerea unui control obligator, ca să prevină orice amestec străin, a

hotărît — cum am mai amintit — să creeze pentru Asociațiunea de până acum a băncilor române o legătură mai reală în cadrele legii comerciale și să introducă pentru institutele ce-i vor aparține controlul extern în mod obligator.

Ca și noi și cei dela Asociațiunea regnicolară deasemenea voiesc să introducă controlul obligator pentru băncile ce le aparțin și le vor aparține lor. S'ar părea deci că în această privință suntem de bun acord. Ei dar, dacă cercetăm mai deaproape mijloacele prin care voiește ea să realizeze chestiunea controlului extern, vedem că între noi și cei dela Asociațiunea regnicolară există o diferență destul de pronunțată. Căci pe când noi ne-am organizat, respectând libertatea și autonomia singuraticelor bănci, pe atunci Asociațiunea regnicolară apelează la un mijloc prin care această libertate și autonomie ar putea fi considerată ca jignită. Anume această Asociațiune se ocupă cu ideea, cum am mai amintit într'un articol precedent, să prezinte guvernului un proiect de lege pentru introducerea controlului obligator la toate acele institute de bani, cari nu ar aparține ei și al căror capital societar este sub cinci milioane coroane. Va să zică toate acele bănci, cari nu se vor atașa Asociațiunii regnicolare să fie supuse controlului de stat.

Înțelegem foarte bine și admitem, că e oarecum necesar ca într'o formă sau alta să se presioneze asupra institutelor, cari, cum am arătat mai sus, se subtrag dela control. Da, dar numai asupra acestora și nu și asupra acelor, cari se îngrijesc însele de un control propriu, mai cu samă când e vorba de niște bănci ca cele române de ex, cari au dat dovadă de destulă maturitate și pricepere atunci, când, înțelegându-și adevăratele interese, au fost cele dintâiu, cari au căutat să ducă la îndeplinire ideea controlului extern, ceea ce le-au și succes.

Nu voim să înțărăm de astădată în meritul acestei chestiuni, căci după convorbirile avute cu unii dintre conducătorii Asociațiunii regnicolare ne place a crede că amintita dispoziție a proiectului ce am spus că se intenționează a se înainta guvernului, va fi modificată în mod echitabil. Căci chiar dacă n'am judecă această chestiune din punct de vedere de drept, ci simplu din punct de vedere al intereselor proprii ale Asociațiunii regnicolare, ar trebui să susținem că o atare dispoziție legală nefirească i-ar putea paraliza în mod însemnat dezvoltarea ei însaș. E doar știut, că factorii unui organism numai

până atunci pot produce rezultate cu adevărat bune, până când lucrarea lor e sănătoasă și deplin armonică. Ori, o lucrare sănătoasă și armonică se poate produce numai acolo unde forțele se reunesc de sine și în mod natural. Lase-se fiecare să lucreze dupăcum crede însuș că e mai bine căci fiecare își cunoaște și simte interesele și trebuințele mai bine decât alții. Aceasta este o lege supremă, care nu poate fi subordonată nici unei legi născocită de oameni, mai cu samă când aceasta i-ar fi opusă cu totul. Și noi, cunoscând pe conducătorii Asociațiunii regnicolare ca pe niște oameni superiori, cari au în vedere adevăratele interese ale institutelor financiare, avem cuvânt a crede, ca pe lângă puțină bunăvoință aceasta diferență dintre noi și dânsii ușor va putea fi aplanată spre binele și prosperarea ambelor Asociațiuni.

I. I. L.

Adunarea generală a „Economului“.

Asupra adunării generale extraordinare a „Economului“ din Cluj, așteptată cu viu interes nu numai de acționarii direct interesați, ci și de toți aceia, cari au la inimă și urmăresc cu atențiune soarta și viitorul instituțiilor noastre financiare, primim dela corespondentul nostru ocazional din Cluj următorul raport:

După multe agitațiuni de luni de zile sosit ziua de 28 Nov. a. c., când institutul „Economul“ a ținut adunare generală extraordinară. Sunt cunoscute publicului multele scrieri apărute parte prin jurnale românești și maghiare, parte prin broșuri edate de direcțiunea institutului și răspunsurile nebazate a celor acuzați. Nu voiesc să analizez acele scrieri, ci mă mărginesc a descrie decursul adunării generale.

Deja pe la orele 9 $\frac{1}{2}$ încep a sosi acționarii, cetrând a li-se arată diferite registre pentru a putea fi orientați la dezbaterile adunării, ce la 10 oare avea să se înceapă. Sosind oarele 10 sala de ședință a institutului, de altfel destul de spațioasă, se arată prea mică pentru mulțimea acționarilor, cari se grăbiră a lua parte la această însemnată și decisivă adunare. Și aceasta cu atât mai vărtos, că afară de acționarii, un număr mare de neacționarii, cu deosebire studenți dela universitate, împinși de curiozitate, umplu sala. La masa verde așezată în fruntea salei ocupă loc direcțiunea, al cărei venerabil prezident domnul canonic Art. Șarcadi, constatând că numărul acționarilor prezenți și a plenipotențelor înaintate pentru adunare în senzul statutelor este suficient pentru aducerea de concluze valide, declară adunarea gen. extraordinară deschisă.

Dr. Aurel Isacu cere alegerea unui prezident ad hoc, pe motiv, că direcțiunea fiind interesată, prezidentul direcțiunii nu poate prezida adunarea generală.

Rev. domn canonic I. M. Moldovan din Blaj cetind statutele arată, că numai prezidentul direcțiunii poate prezida adunarea generală, care nu s'a întrunit pentru a schimba statutele!

Se purcede la constituirea biroului denumindu-se notari d-nii Dr. Amos Francu și N. Căciulă, iar bār-

bați de încredere d-nii Dr. V. Poruț, Vas. Pop, cassarul institutului și Ioan Goholan.

Notarul N. Căciulă cetește conspectul acționarilor și al plenipotențiatilor cu drept de vot și numărul voturilor, precum și lista plenipotențelor excepționate de către direcțiune parte din cauză de formă, parte din cauză că n'au corăspuns §§. 19 și 20 din statutele institutului. Președintele roagă adunarea să decidă asupra excepțiilor făcute de direcțiune. Ivindu-se neînțelegeri, la propunerea dlui Dr. Isacu se alege o comisie de 3, care să examineze aceste plenipotențe și să suspende ședința.

Prezentându-se comisiunea, dl preșident redeschide adunarea. Comisiunea prin raportorul ei dl Dr. Demetriu Chiș adv. in Orade, propune din 22 plenipotențe excepționate de direcțiune, cari sunt a se primi și cari nu. Adunarea generală primește propunerea comisiunii întocmai. Satorindu-se acum din nou și definitiv lista celor cu drept de vot, se cetește și primește de adunare.

Cerând cuvântul dl Dr. A. Isacu, ca acuzatorul direcțiunii cetește mai întâiu răspunsul primit dela direcțiune, când dânsul și-a dat demisia din funcțiunea de președinte al „Economului“. După aceasta rând pe rând arată și încearcă a documenta pretensele iregularități comise de direcțiune, cari nu sunt altele decât cele publicate în „Ōr“ arătate de dl Ios. Onciu în rugarea sa deschisă către direcțiune, în broșura publicată prin luna Octomvrie.

Cu voce înaltă și vervă oratorică cetește acte judecătorești și comitatense în cauza afirmativei incorectități ce ar fi comis direcțiunea în cauza cumpărării unei moși dela Feiurd, căutând a lovi nu atât în direcțiune, cât mai ales în membrul ei, vicepreședintele Dr. Elie Dăianu. Se leagă apoi de împrumutul, ce Direcțiunea prin conclud l-a acordat lui I. Tototănu pentru cumpărarea unor bune edificii, cu scop de a le folosi la timpul său pentru zidirea unei biserici grcat. și de alte câteva mici chestii votate și executate prin conclud direcționale; cu un cuvânt de acele afaceri pretense incorecte, pe cari comitetul de supraveghiere le-a examinat în ședința sa din luna Octomvrie a. c. fără a le fi aflat incorecte, și pe cari dl revizor expert Iosif Lissai încă le-a examinat și aflat exacte din toate punctele de vedere.

Fiind oarele 1 $\frac{3}{4}$ d. a. și deoarece dl Dr. Isacu mai are mult de vorbit, dl Dr. A. Vajda propune să se amâne adunarea pe după amiazi și roagă pe d-nul vorbitor să continue după prânz. Dl Dr. Isacu declară că fiind și dânsul obosit se invoeste. Imediat dl Francisc Hossu Longin din Deva face propunerea, ca adunarea să voteze încredere direcțiunii cu excepția lui Onciu și Podoabă; fiindcă Dr. Isacu nu a terminat vorbirea sa de acuză, propunerea dlui Hossu Longin se amână a se pertractă d. a.

La 3 ore după amiazi se redeschide ședința.

Dl Dr. Isacu continuă. Impută direcțiunii, că prin edarea memoriului a divulgat secretele institutului. Caută să arate daune efective cauzate de direcțiune, nu găsește, decât că institutul ar fi votat K 100 unui scriitor, care a cercetat cartea funduară în decursul acestui an, pânăcând acest lucru trebuia să-l facă avocatul însuș. Apoi că institutul prin achitarea cambiului de K 25,000 la Latzko & Popper, pe care figurează per abusum girul institutului, perde interesele până în Februarie, căci numai atunci eră scadent; și ceva spese făcute cu procurarea de câteva mobile și alte recuise în odaia directorului.

Invinovățește direcțiunea că fiind Podoabă numai

în concediu, de ce a ales deja alt director executiv și cum de a descoperit malversațiile și incorectitățile lui B. Podoabă, numai după ce dl Isacu și soții au cerut convocarea adunării generale. Arată că la unele încheieri anuale de când domnul Isacu nu mai este la „Economul“ contul „Pro-Diversi“, din care se anăci-pează și spesele juriconsultului, este încheiat cu un mic sald de debit, voind prin aceasta să constate, că juriconsultul are avans dela institut.

(Nu știm dacă dl vorbitor a avut cunoștință ori nu, că în contul Prodiversi din Bilanț se cuprind și alte sume avansate sau incasate sub alți titli și nu numai avansurile avocatului?) Amintind în trecut despre incorectitățile fostului director B. Podoabă, voeste a-l apăra pe acesta cu orice preț, făcând întreaga direcțiune responsabilă. Reasumând toate acestea face propunere ca adunarea generală să amoveze direcțiunea și să indrume noua direcțiune să revoace arătările criminale făcute contra lui Podoabă și Giurgiu.

Dl Francisc H. Longin face din nou contra-propunere de cuprinsul că adunarea generală votează încredere direcțiunii cu excepțiunea membrilor Podoabă și Onciu.

Dl Dr. Stefan C. Pop arătând însemnătatea institutului și chemarea lui tocmai aci în Cluj precum și relele exemple ce le iau universitarii dela certele acestea, face propunere, ca Direcțiunea să se retragă, căci adunarea prin alegerea ce va urmă va arată încrederea ori neîncrederea sa.

Dl Iosif Onciu, spunând, că totdeauna a lucrat cu zel și abnegațiune pentru institut, ca membru în comitetul de supraveghiere, parte ca membru în direcțiune, este conștiu de nevinovăția și buna sa ordintă, își dă demisia; iar deoarece toate aceste rele derivă dela Dr. Dăianu pretinde ca și acesta să se retragă. „Dacă merg eu, trebuie să meargă și Dăian“, exclamă!

Ia cuvântul dl Dr. E. Dăianu, care spune, că pentru dânsul ziua și momentul acesta este tot atât de solemn, ca și atunci când prima dată a pus piciorul în Cluj; cu ocazia instalării sale chiar dl Isacu i-a zis că nu numai te invităm și dorim să vii lângă noi și în mijlocul nostru, dară oficiul d-tale îți impune aceasta. Dr. Isacu intrerupse: „asta a fost acum 2 ani“! Spune, că totul ce a făcut a făcut numai în interesul institutului, conștiu fiind de răspunderea cea grea ce o are, neuitând de cinstea și demnitatea sa. Cere în numele direcțiunii acuzate, să li-se dea încredere pentru gestiunea de până acuma și nu pentru viitor. Arată înfîntarea „Răvașului“ și a Tipografiei române aci; cumpărarea caselor Szécheny etc. Cere deci deciziune asupra punctului prim din ordinea de zi.

Cu fața palidă și vocea slabă vorbește fostul director B. Podoabă, că în toată purcederea sa, direcțiunea nu l-a ascultat nicicând, ci l-a arătat simplu la tribunal.

Spune, fără a căuta cel puțin să documenteze, că este curată atât afacerea cu girul de K 25,000 cât și toate celelalte ce i-se impută. Prin urmare întreabă: că ce a defraudat? Apelează la acționari și îi conjură să aducă sentința dreaptă.

Dr. Stefan C. Pop își revoacă propunerea referitoare la retragerea direcțiunii actuale.

Dr. Iuliu Maniu din Blaj într'o vorbire bine cupănită regretând că lucrurile au ajuns atât de departe speră, că prima propunere a lui Dr. Pop ca direcțiunea să demisioneze va fi ascultată. Nu admite propunerea lui Hossu nefiind în consonanță cu ordinea de zi și nici din punct de vedere juridic. Propune alegerea unei

comisiuni de 7, ca să se constate, dacă punctele din acuza lui Dr. Isacu sunt bazate.

Nimerita propunere a Drului Maniu se primește cu aclamație, și alegându-se comisia propusă se suspendă ședința la 5 ore d. a.

După cercetare și consultare de 4 ore, se prezintă comisia care a avut de prezident pe dl Ioan I. Moldovan și prin raportorul ei dl Dr. D. Chiș, adv., Orade, raportează că: *în cursul anilor s'a întâmplat unele neregularități, cari la tot cazul vor trebui prin măsuri potrivite delăturate, — aceste însă cad numai în socoteala împrejurărilor extraordinare și a sistemului administrării interne, cari altcum nu ating soliditatea institutului. Cumpănind toate faptele și împrejurările și întreagă starea institutului dela început până în prezent precum și fazele, prin cari a trecut acest institut; având în vedere prosperarea institutului ridicat cu atâtea jertfe de bărbați cu inimă pentru binele poporului nostru, de altă parte văzând contențiunile aproape dujmănoase la cari am fost martori nu numai la adunările din trecut, dar chiar și la cea prezentă;*

am venit la acea convingere, cumcă prosperarea institutului numai așa se va putea ajunge, dacă bărbații cari până azi au fost însărcinați cu conducerea lui, vor da loc altora, pe cari adunarea prezentă îi va onora cu încrederea sa.

Se începe o agitată discuție.

Vorbește Dr. E. Dăianu, că deoarece comisia în propunerea ei nu a arătat prin nici un cuvânt încrederea lor până acuma și de oarece nu se pot pune în aceeaș categorie toți membrii din direcțiune (înțelege pe Podoabă și Onciu), cere ca adunarea să aducă verdict referitor la esatitatea gestiunii direcțiunii până în prezent, și cât pentru viitor dășii imediat dau adunării libertatea de a se pronunța. Direcțiunea numai aceea cere ca să i-se deee vot de încredere până în prezent. „Spuneți am furat ori nu? Dacă am furat aveți curagiul și spuneți aici! Nu primește propunerea comisiei și cere deciziune asupra punctului prim din convocare.

Se ridică Dr. Frâncu și dovedește, că prin propunerea comisiei, direcțiunea e acuzată, dupăcum comisia în raport zice, de iregularități comise în anii trecuți. De ce nu spune comisia, că în cari ani și ce iregularități, ca să se poată apăra. Nu se identifică cu întreaga direcțiune, căci dânsul fiind cinstit nu admite și protestează a fi comis vreodată iregularități, cere a se declară adunarea prin votare dacă direcțiunea a lucrat bine ori nu. Ce iregularități pot să fie, când s'au făcut în decurs de 2 luni 6 reviziuni parte prin comitetul de supraveghiare, parte prin Lissai. Czukor Béla etc.

Se anunță mai mulți vorbitori, dl I. M. Moldovan, pentru; Dr. Frâncu contra; Dr. Stefan C. Pop pentru; Dr. Dăianu, contra și Dr. Morar pentru propunerea comisiei.

Se ridică din nou dl Dr. Maniu care făcuse la timpul său propunerea pentru esmiterea comisiei.

Arată că nici dânsul și crede că nici un membru din adunare nu trage la îndoială cinstea și bunăcredința direcțiunii actuale (căci Podoabă și Onciu deja de prin Iulie nu mai erau priviți de membri de cătră ceilalți și în numele lor nu vorbea nici Dr. Dăianu nici Dr. Frâncu) și este sigur că aceasta a lucrat corect în interesul institutului și roagă direcțiunea să primească propunerea comisiei, care este o punte nu numai de aur, ci de diamant.

Dr. E. Dăianu cere ca să se întregească propunerea comisiei cu acest amandament a lui Dr. Maniu.

Podoabă cere să se scoată din direcție numai Dr. Dăianu și Dr. Frâncu (mare ilaritate).

Dr. A. Isacu cere să se voteze asupra chestiunii prime din ordinea de zi, va să zică să se porceadă direct la amovare.

Onciu spune că nu se privește de demisionat, fiindcă Dr. Dăian n'a abzis.

Cu cuvinte blânde vorbește I. M. Moldovan dând deslușiri referitoare la propunerea comisiei.

Unii cer votare asupra propunerii comisiei.

Președintele nu admite, anunțând că pune la vot punctul prim din ordinea de zi.

Mare larmă: Nu se poate! primim propunerea comisiei etc., etc.

Dr. Alex. Vajda arată cu cuvinte energice că deoarece propunerea de a se exmite comisia s'a primit de toți, trebuie decis asupra propunerii comisiei.

Dr. Stefan Morar propune: Să se primească propunerea comisiei cu amendamentul: *Adunarea generală însă recunoaște bunăcredința direcțiunii în procedurile sale.*

Vorbește Dr. E. Dăian, Dr. St. C. Pop, Dr. St. Morar și în fine Dl Dr. Izidor Marcu din Blaj arată că numai în forma propusă de Dr. St. Morar e posibilă rezolvarea afacerii și roagă cu înzistență adunarea să primească propunerea comisiei cu adaosul făcut de Dr. Morar.

Primindu-se cu aclamație, direcțiunea își dă abzicerea, după care dl fost președinte Art. Sarkadi părăsește sala, iar adunarea alege prezident ad-hoc pe dl Ioan Pop, protopop în Morlaca.

Pentru efectuarea alegerii se suspendă adunarea la ora 11 sara. La 11³/₄ se redeschide începându-se votarea.

Dl Dr. A. Frâncu înainte de votare declară, că dânsul nu reflectează de a fi ales și în direcțiune, căci conform statutelor, oficialii numai în cazuri extraordinare pot fi și membri ai direcțiunii.

La ora 1 noaptea făcându-se scrutiniul votării se declară aleși în direcțiune d-nii:

Leontin Pop	cu 824 voturi
Vasilie Almășan	821 "
Dr. Izidor Marcu	822 "
Stefan Havasi	551 "
Dr. Elie Dăian	471 "
Art. Sarkadi	471 "
Iuniu Brut Hodoș	439 "
Dr. Alex. Vajda-Voevod	438 "

Astfel a decurs și s'a terminat aceasta adunare generală, memorabilă în anelele băncilor noastre, nu numai prin agitațiunile, cari i-au premers, ci și prin unele acte de violență întâmplare în cursul ei, a căror descriere însă nu are loc în Revista noastră. Ar fi de dorit, ca votul adunării generale, singurul for competent a se pronunța în merit asupra chestiunilor de litigiu născute între membrii fostei direcțiuni, să fie acum respectat de toți cei chemați, ca în liniște să se poată începe la „Economul“ o nouă eră.

Asupra efectelor păgubitoare ce le pot avea neînțelegerile de natura celor dela „Economul“ asupra viitoarelor dezvoltări a institutelor noastre de bani ne rezervăm a ne pronunța în Nrul nostru proxim.

Proiectul de lege austriac despre cec.

(După „N. Fr. Pr.“ din 25 Noembrie 1905).

Cecul, cel mai modern mijloc de plată, încă nu este regulat prin dispozițiuni speciale de lege nici la noi, nici în cealaltă parte a Monarhiei; deși proiecte de lege mai ales în Austria s'au prezentat în repetite rânduri, fără să fi ajuns până la desbatere în cameră. Înainte de vre o doi ani și la noi s'a tipărit și distribuit în toate cercurile interesate proiectul unei legi despre cec, cerându-se opiniunea acestora asupra lui, respective arătarea defectelor și lipsurilor lui pentru viața practică, ca să poată fi luate în considerare la compunerea unei legi viitoare despre cec. Din cauza situațiunii politice, care domnește în Ungaria, în timp apropiat nu este nici o speranță, să vedem regulată în patria noastră circulațiunea cecului; cu toate acestea articolul apărut în N. Fr. Pr.“ din 25 Noembrie c. despre proiectul cel mai nou austriac credem că merită a fi cunoscut și de cercurile noastre financiare, de aceea îl reproducem în următoarele:

Proiectul de lege despre cec desbătut deja în comisiunea economică a casei deputaților, este prezentat camerei spre desbatere tocmai la un pătrar de secol, de când primul proiect elaborat de Dr. Ignatz Funk la însărcinarea ministerului de comerț de pe vremuri, a fost supus unei expertize. Această lungă perioadă n'a rămas fără efect asupra sistemului monetar și a mijloacelor de plată austriace, așa încât codificarea dreptului de cec află în prezent referințe esențiale schimbate și vederi mai clare decât atunci.

Deja așteptările, ce se leagă astăzi de această lege, sunt altele, decât erau în trecut. Prea mult se atribuia în trecut circulațiunea neînsemnată a cecului lipsei unei legi favorabile; iar progresele relativ însemnate, ce le-a făcut tehnica mijloacelor de plată în deceniile din urmă și fără o lege despre cec, confirmă și mai mult părerea că cu totul altă extenziune ar fi luat circulațiunea de gir, dacă existau instituțiuni corespunzătoare.

Avantajul principal, care se sperează dela aducerea unei legi despre cec consistă în punerea comerțului de cec deja existent pe o bază de drept, a cărei lipsă cu considerare la suma însemnată a angajamentelor satisfăcute prin cec, formează o lacună simțitoare a legislațiunii noastre economice.

Cei 25 de ani trecuți au clarificat multe chestiuni esențiale, ce privesc dreptul de cec; deși de altă parte trebuie recunoscut, că „Principii pentru o lege de cec“ ale lui Dr. Funke în multe puncte esențiale au fost pe calea adevărată. Astfel deja Funke a definit cecul de o *asignațiune à vista*, care definițiune, deși combătută cu inverșunare din diferite părți — întregită cu condițiunea de a face pendentă emisiunea cecului de un bon disponibil — s'a ridicat la dominațiune generală. Ea predominază proiectul actual prin influința, ce o exercită asupra regulării referințelor de drept între autor, primitor și trasat.

Între chestiunile controversate cele mai importante ale dreptului de cec, față de cari proiectul ia poziție corectă este de amintit mai întâi *capabilitatea de cec pasivă*. În această privință sunt diametral opuse definițiunea dreptului francezo-belgian, după care oricine poate figura ca trasat pe un cec, de definițiunea dreptului englez, care recunoaște numai bancherilor capabilitatea de cec pasivă. Proiectul austriac cu tot dreptul s'a asociat noțiunii ultime, de-

clarând de capabili a se angaja prin cec numai instituțiunile îndreptățite prin statute la primirea de bani și firmele cari poartă afaceri de bancă în mod profesional. Pentru acceptarea acestei definițiuni, precum reiese din motivarea legii, este normativă împrejurarea, că una din intențiunile principale ale oricărei legi despre cec este scoaterea cât mai clar la suprafață a funcțiunilor specifice, ce are să le implinească cecul. Dacă considerăm că scopul economic al cecului este a mijloci plăți fără circulațiune de numărare, atunci vom înțelege că acest scop numai atunci se poate ajunge, dacă primitorul cecului nu ridică valuta în numărare, ci dispune să i-se scrie bon la trasat, sau prin mijlocirea clearingului la o altă bancă, spre a o putea folosi la împlinirea angajamentelor proprii. Pentru dispozițiuni asupra comersanților mari, notațiilor etc. cari de repetitori au reclamat cecul, este de ajuns asignațiunea comună. Cu cât aceasta se distinge mai mult de cec, cu atât este mai bine.

Tot asemenea condiționarea cecului de un *bon disponibil*, scadențarea obligată *la vedere (à vista)* și excluderea acceptării servesc pentru această limitare. Noțiunea „bon“ nu e definită în proiect, dar din motivarea proiectului rezultă clar, că sub bon este a se înțelege acea sumă, asupra căreia poate dispune emitentul pe baza contractului de cec încheiat cu trasatul. De aci urmează că este admis și *cecul pe credit*, a cărui acoperire zace în creditul deschis autorului de către trasat. Emisiunea de cecuri fără acoperire nu se pedepsește după codul penal, cum se cerea din multe părți, ci numai cu o amendă. Dacă cecul neacoperit s'a emis cu intențiune de înșelăciune, pentru aceasta codul penal oferă destule mijloace de pedepsire.

De mare însemnătate pentru *circulațiunea cecurilor* este hotărârea principială a *irevocabilității cecului* pentru timpul în care trebuie prezentat; acesta e fixat pentru cecuri locale cu cinci, pentru cecuri interurbane cu opt zile. Această hotărâre legislativă în legătură cu independența cecului odată emis de viața sau dreptul de dispunere al autorului, sunt tot atâtea momente favorabile pentru a potență atracțiunea de a primi cecul în loc de numărare.

În această direcțiune este de mare importanță *dreptul de regres după plac (pe sârșite)* al posesorului față de autor și de indosanți luat întocmai după dreptul cambial. Acest drept de regres este condiționat de prezentarea cecului în intervalul preșcris și de ridicarea protestului; protestul poate fi însă înlocuit prin o simplă adevărîță a trasatului sau a institutului de compensațiune.

Una din chestiunile cele mai mult controversate, adecă responsabilitatea pentru pagube provenite din cecuri false și falsificate o rezolvă proiectul nostru printr'o dispozițiune specială, pe când toate legile și proiectele de legi europene mai vechi lasă această afaceri dreptului comun despre restituirea pagubei. În sensul §-ului 20 alinea 4, paguba provenită din cecuri false sau falsificate privește pe trasat, întrucât nu se poate dovedi de culpabil proprietarul contului sau întrucât falsificarea nu s'a făcut de personalul aplicat la manipulațiunea de cecuri. Această dispozițiune a proiectului învalvă asupra trasatului o sarcină nedreaptă, care ar putea cauza tătemeri pentru dezvoltarea circulațiunii de cecuri. Corect ar fi ca proprietarul contului să fie responsabil pentru falsificările făcute de oricine din personalul său. O urmare a acestei dispozițiuni a proiectului ar putea fi, că instituturile, cari cultivă afacerile de cec vor scumpi condițiunile sau vor căuta alte mijloace de precauțiune pentru redu-

cerea rizicului, ce li-se impune, pe cari însă circulațiunea de cecuri nu le va putea suporta.

Desigur astfel de considerațiuni au îndemnat corporațiuni ca gremiul industrial din Austria-de-jos, să se declare contra acestei dispozițiuni a proiectului.

Dacă excepționăm această dispozițiune, a cărei eliminare sau schimbare ar fi foarte de dorit, se poate privi proiectul legii austriace despre cec, ca un operat lucrat cu deplină pricepere și acomodat trebuințelor comerțului, superior proiectelor anterioare din țeară și din străinătate. (—n.)

Poziții controversate în bilanțuri.

II. Perderile de curs.

Brațul „Credit“ (Pasive) al fiecărui bilanț, ce se încheie cu profit, prezintă trei părți constitutive distincte:

- a) capitalul propriu, plasat în acții, în fonduri de rezervă, în fonduri speciale;
- b) din datorii, precum depuneri, depozite provizore, reescompt, poziții tranzitoare etc.;
- c) din saldul de profit net.

Pozițiile de sub a) și c) reprezintă averea curată a societății.

Din saldul c) se distribuie anumită sumă, stato-rită de adunarea generală. Escedentul se adaugă la rezerve sau rămâne ca parte integrantă a averii societății.

Factorii, cari contribuiesc la mărirea profitului sunt în general cunoscuți. Creșterea profitului o provoacă câștigurile, decrșterea—speșele.

Majoritatea institutelor financiare își plasează capitalul și în efecte.

Să admitem, că în decursul anului de exercițiu, la o rezervă de efecte, în valoare de 300,000 coroane se constată pierderi de curs în valoare de 20,000 cor.

O seamă de institute rezoalvă chestiunea conțând în căra fondului de rezervă toate pierderile de curs și indicând drept profit curat atăta și atăta, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nici o pierdere. Din profitul net se impart dividendele, tantiemele etc., ca în ani normali.

Modul acesta de socoteală ni-se pare greșit. E în contradicere cu noțiunea „profitului net“ ba e în contradicere și cu legea. Paragraful 199 al L. C. ordonă la punctul 4 că rezervele și capitalul societar trebuiesc considerate la pasive pentru constatarea averii curate și a profitului net. Efectele se iau la inventar conform cursului dela Bursă.

Suma, la care se ridică în 1 Ianuarie capitalul societar și fondurile de rezervă cu profitul net, formează averea societății, asupra căreia nu are drept de modificare decât adunarea generală. Toate contările ținând să altereze aceste sume în decursul anului, știrbesc corectitatea bilanțului.

Procedura corectă se preconisează deci în felul, că numai adunarea generală trebuie să decidă dacă pierderile de curs sunt a se amortiza din fonduri speciale de rezervă sau din profitul anului de exercițiu.

Hermann Veit în „Die Bilanzen der Actiengesellschaften und der Commanditgesellschaften auf Actien“ zice: „Când pierderile s'ar acoperi din fonduri speciale, profitul net sau pierderea ivită în decursul anului nu ar fi scoasă pe deplin în relief. Inșă pierderea suferită în decursul anului trebuie să se cuprindă numericeste în bilanț.

Problema adunării generale e să decidă, dacă pierderea se poate acoperi, total sau parțial, din fon-

duri de rezervă. Firește, că deciziunea aceasta a adunării generale nu-și are efectul decât asupra bilanțului din anul viitor“.

Gavr. Todică.

Școala economică de repetițiune.

(Continuare).

§. 59.

Pentru școala de repetițiune economică cu învățător specialist deosebit, trebuie pregătit și stabilit cu aprobarea ministrului ung. reg. de agricultură plan de exploatare general, cum și rotațiunea pentru sămănat, care este a se observă strict. Acest plan de exploatare — încât a fost aprobat de ministrul de agricultură — este a se edă cel mai târziu la o lună după ocuparea postului din partea învățătorului specialist. Pe lângă acesta învățătorul specialist este obligat a prezentă curatoratului respective scaunului școlar la finea fiecărui an economic, adecă până la 1 Iulie a fiecărui an, ordinea de muncă și programul economiei pentru întreg anul, ca curatoratul sau scaunul școlar să poată controlă din timp în timp mersul economiei și, că economia face-se cu stricta observare a planului de exploatare stabilit.

La pregătirea planului de exploatare sunt a se aveă în vedere cele cuprinse în punctele a) b) c) și d) din §-ul 18 al Indrumării prezente.

§. 60.

Învățătorul specialist este obligat a face raport în fiecare ședință lunară a curatoratului respective a scaunului școlar despre mersul manipulațiunii economice și al economiei, ceace se pertractează în ședința curatoratului respective a scaunului școlar.

§. 61.

Învățătorul specialist este obligat a purtă:

- a) socotelile referitoare la materiale și animale;
- b) ziarul referitor la socotelile produselor și semințelor;
- c) inventarul mobilierului, al instrumentelor, mașinilor și al averii;
- d) catalogul referitor la competențele servitorilor (tabela personalului angajat cu contract);
- e) socotelile plăților zilnice;
- f) ziarul cassei manuale.

Învățătorul specialist este obligat a prezentă curatoratului respective scaunului școlar ziarul de cassă manuală în toată luna, ca pe baza acestuia curatoratul sau scaunul școlar corespunzător proiectului pentru luna viitoare, care învățătorul specialist îl aclude cu aceea ocaziune, să se poată anticipă cassei manuale suma trebuincioasă, sau să se poată ridică din cassa comună ori să se poată rețineă din prisosul cassei pe lângă obligamentul de a dă socoteală.

§. 62.

Vânzarea produselor economice, a vitelor grase, a porcilor, oilor, animalelor de prăsilă, mai departe a articolelor de industrie populară și de casă confecționate de elevii sau servitorimea școalei economice de repetițiune, valorizarea și vânzarea în cantitate corespunzătoare proiectului socotelilor de produse și a trebuințelor de produse se întâmplă cu conlucrarea respective controlul curatoratului sau a scaunului școlar, așadară astfel, că tocmelele și încheierea vânzărilor le mijlocește curatoratul sau scaunul școlar, expedițiile

și predările însă le efectuește învățătorul specialist, eventual în prezența și sub controlul curatorului. Cu ocazia vânzării de proviziuni în cantitate mai mare totdeauna este a se ascultă și opiniunea învățătorului specialist înainte de stabilirea prețului vânzării. Membrii curatoratului, respective ai scaunului școlar nu pot să vândă proviziunile și produsele școlii economice de repetițiune.

Sumele incurse din vânzări se manipulează de curatorat sau de scaunul școlar.

Excepție fac numai percepțiunile mai mici, s. e.: sumele mai mici intrate din vânzarea peilor dela animale singuratiche moarte, din vânzarea poamelor căzute, pe cari învățătorul specialist le manipulează în cassa manuală și despre ele dă socoteală în fiecare lună. În acest scop poartă un ziar deosebit de intrate; în acela curatorul chitează în fiecare lună într'o sumă banii primiți.

Din venitele bruto conform contractelor în vigoare se va plăti pe lângă chitanță timbrată în regulă, în timp de 24 oare, atât cassei comunale, cât și învățătorului de specialitate independent procentul ce le compete cu ocaziunea vânzării.

Dacă însă învățătorului specialist sau cassei comunale le compete un anumit percent din venitul curat, acela este a se da învățătorului specialist manipulant sau cassei comunale după ce s'a încheiat rezultatul anului economic.

Stabilirea venitului curat în caz de neînțelegere, o face comitetul administrativ în urma propunerii învățătorului specialist, a curatoratului, a scaunului școlar, sau a inspectorului școlar regesc.

La școala economică de repetițiune cu învățtoare de specialitate deosebită, aceasta face planul de exploatare referitor la grădina de legumi, de altfel și referitor la grădina de legumi învățătorul de specialitate își exercită drepturile și datorințele circumscrise în cele de mai sus; de sine se pricepe că pregătirea ordinii anuale de lucru și a programei economice pentru grădina de legumi se poate încredința învățătorului specialist și învățătoarei specialiste, cari în acest caz sunt obligați a le face.

(Va urma).

JURISDICȚIUNE.

Transscrierea acțiunilor. Celce a cumpărat acțiunea la o licitațiune dusă contra unei persoane neînscrise în cartea acționarilor, poate pretinde transcrierea acției pe numele său, în cartea acționarilor numai, dacă documentează, că executul a ajuns pe cale legală în posesiunea acțiunii.

(Curia reg. Nr. 105/905 dela 10 Octomvrie 1905).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 1 Decemvrie 1905.

Situația pieței interne de bani este aproape neșchimbată; cererile, ce este drept, s'au mai redus în săptămâna ultimă, procentul de discount cu toate acestea se menține la nivelul urcat de mai înainte. În Budapesta discountul privat a variat între 5%—6 $\frac{1}{4}$ %, iar în Viena între 4 $\frac{7}{16}$ %—5 $\frac{1}{2}$ %, după bonitatea și durată materialului oferit spre discountare.

Ce privește piața externă de bani în Berlin bani de zi s'au putut acura numai pe lângă 6% iar discountul privat a fost 4 $\frac{5}{8}$ %; în Paris discountul privat s'a stabilit la 3%.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Cassa de păstrare“, societate pe acții în Mercuria (Szerdahely, cottul Sibiiu) a publicat concurs cu termenul de 15 Decemvrie a. c. pentru ocuparea unui post de practicanț. Salar anual K 720. Se cere absolvirea unei școlii sup. de comerț. Postul este a se ocupa la 1 Ianuarie 1906.

CRONICA.

Necrolog. La 23 Noemvrie a. c. a decedat în Năsăud dl *Iosif Utrich*, primul prezident și director executiv al societății pe acții „Mercur“ din Năsăud.

— La 1 Decemvrie a. c. a decedat în Sibiiu unul dintre cei mai valoroși bărbați ai concetățenilor nostri Sași: *Dr. Oscar Meltz v. Lomnitz*, directorul executiv al „Institutului de Credit fonciar“ din Sibiiu („Boden-Credit-Anstalt“), fost profesor de științele financiare și economie națională la academia de drept din Sibiiu, fost deputat și secretar al camerei de comerț din Pojon și apreciat scriitor economic.

Posta Redacțiunii.

Correspondentului din Cluj. Mulțămitele noastre. Dlui *R. Raca* în *Boufarul-inf.* Chestiunea asupra căreia ne cereți informațiune este încă controversată. Legea, ce e drept, nu pretinde apriat convocarea adunării generale, dar aceasta intențiune a ei reese cu evidență din §. 203 al L. C. alinea ultimă, conform căruia obligamentul de control al comitetului de supraveghiare rămâne nealterat și sub decursul licidațiunii; iar aceasta însemnează că organul de control trebuie, în senzul §. 195 al L. C., să examineze socotelile și bilanțul (în lipsa acestuia conspectul) și despre rezultat a raportă conform §. 198 adunării generale. Detaluri aflați în: „Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune“ de *A. Kormos* — Const. Popp, ce Vă puteți procura dela „Librăria Arhidiecezană“, Sibiiu, cu K 3.

SUMAR.

O paralelă. — Adunarea generală a „Economului“. — Proiectul de lege austriac despre cec. — Poziții controversate în bilanțuri. — Școala economică de repetițiune. — Jurisdicțiune: Transcrierea acțiunilor. — Revista financiară Situațiunea. — Societății financiare și comerciale: „Cassa de păstrare“. — Cronică: Necrolog. — Posta redacțiunii.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 29 Noemvrie 1905.

%	VALORI	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.		
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	v cor	p. 100 k
4-2	" " arg. Febr. Aug.	100-05	100-40
5	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	100—	101-10
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% "	159-50	160—
—	" " 1864 à fl. 100— "	191-50	194—
		300-25	301—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	118-25	118-90
4	" " Cor.	100-10	100-40
3 1/2	" " de invest.	91-30	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	114-05	114-25
4	" " Cor.	95-60	95-80
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	86-25	86-50
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " " "	216-50	217—
4	" p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	160-75	163—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " " "	101-50	101-90
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " " "	80-70	80-50
4	Oblig. rurale croato-slavone " " " "	97—	97-50
4	" " ungar " " " " "	96-85	97-25
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	272—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-30	97-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-60	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	95-30	95-50
2	" " " " " " " " " " " " " "	108—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	147-50	—
—	Impr. bulgar 1889	119-10	119—
	Scrișuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-15	—
3	" " " " " " " " " " " " " "	303-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-45	—
4	" " " " " " " " " " " " " "	—	101-40
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	100-30	101—
4	" " " " " " " " " " " " " "	98-50	98-50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-15	107-25
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-70	101—
4	" " " " " I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-25	98-25
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-85	99—
8 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	98-85	89-70
4 1/2	Banca " hipotecară ungară " " " " " " " " " " " " " "	100-40	101—
4	" " " " " " " " " " " " " "	100-60	98-25
4	" " " " " " " " " " " " " "	268-50	133—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	—
5	" " " " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
5	" " " " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	" " " " " " " " " " " " " "	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	26-75	27-50
	Credit, à fl. 100—	483-50	480—
	Clary, à fl. 40— v. c.	160—	—
	Buda, à fl. 40—	178—	170—
	Pálffy, à fl. 40—	187-50	178—
	Crucea roșie austriacă, à fl. 10—	54-50	56—
	" " " " " ungară, à fl. 5—	37-75	35-50
	Rudolf, à fl. 10—	64—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	216—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78—	—
	Impr. cu prem. al oras. Viena, 1874	537-50	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	12—
	" " " " " " " " " " " " " "	—	12-50
	Valute		
	Galbini austr. sau ung	11-39	11-43
	" " c. reg.	11-36	11-33
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-16	19-19
	20 Marce germ. aur	23-56	23-57
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54 1/4
	Bilete germ. 100 M.	117-77	117-92
	" " franc. 100 Fr.	—	95-85
	" " ital. 100 Lire	95-85	95—
	Ruble, bilete, 100	254-25	—
	Lei românești, 100	—	95-25

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 29 Noemvrie 1905.

Grâu de Bănat,	per 100 kg. vinde	16-85—17-50
" " Tisa,	" " " "	16-65—17-90
" " Pesta,	" " " "	16-20—17-65
" " Alba-reg.,	" " " "	17—17-55
" " Bacica,	" " " "	16-40—17-70
Secară,	" " " "	13-60—14—
Orz,	" " " "	14-60—15-10
Ovės,	" " " "	14-70—15-20
Porumb	" " " "	13-70—13-90
Rapiță,	" " " "	— — —
Untură de porc B-Pesta	" " " "	143—
Slănină (clisă)	" " " "	116—124—

Bursa de București.

Cursul din 29 Noemvrie 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
" " 1892 5%	" " "	—
" " 274 mil. 4%	" " "	95 1/4
" " 1898 4%	" " "	92 1/4
Fonciare rurale 5%	" " "	104 1/8
" " 4%	" " "	98
Seris. fonc. urb. București 5%	" " "	99 1/8
" " Iași	" " "	97

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la „Cassa de păstrare în Mercurea“ societ. pe acții, comit. Sibiiu, se publică prin aceasta concurs cu termenul de 15 Decemvrie 1905.

Reflectanții la acest post, carele va fi dotat cu un salariu anual de 720 coroane, au să documenteze absolvarea unei școli comerciale.

Postul este a se ocupa la 1 Ianuarie 1906.

Nr. 74 (2—2)

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

AVIS.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții, primește depuneri spre fructificare cu interese de 4 1/2% fără anunț special, cu interese de 5% cu anunț special de 6 luni, iar dela corporațiuni culturale cu interese de 5% fără privire la anunț.

Depunerile vechi făcute de particulari dela 1 Ianuarie 1906 încă se vor privi ca depuneri cu anunțul special de 6 luni și se vor fructifica cu 5%, întrucât deponenții nu vor face până la 31 Decemvrie a. c altă dispoziție.

Depunerile vechi ale corporațiunilor dela 1 Ianuarie 1906 se vor fructifica tot cu interese de 5% și fără privire la anunț.

Nr. 78 (1—2)

Direcțiunea.